

41 quotations attributed to Bernardus in the *Compendium moralium notabilium* (from *Epytoma sapientie*, Venice, 1505)

Pars 1, Liber 1, Rubrica 24: De vanitate mundi et hominis et humanorum bonorum (fol.9ra):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 9. et finali. **Omniaque cernis vanarum gaudia rerum. / Umbra velut tenuis veloci cursu recedunt.**

Omnia quae cernis uanarum gaudia rerum / umbra uelut tenuis ueloci fine recedunt.

Eugenius Toletanus, *Libellus carminum*, 2.3 (CCSL 114, P.F. Alberto ed., ll.3-4).

Pars 1, Liber 1, Rubrica 28: De paradiso salute premio et gloria animarum bonorum hominum (fol.11rb):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 9. et finali. **Id solum temet post mortis facta beabit. / Quod bene quod iuste quidem recte feceris ipse.**

Id solum te cum post mortis facta manebit / quod bene, quod iuste, quod recte feceris ipse.

Eugenius Toletanus, *Libellus carminum*, 2 (CCSL 114, P.F. Alberto ed., ll.13-14).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 2: De moralitate (fol.19va):

Bernardus libro de contemptu mundi: **Collige thesaurum: qui gemmas vincit et aurum. Quere bonos mores thesauros interiores.**

Collige thesaurum qui gemmas vincat et aurum / Quique bonos mores tibi congregat interiores.

Pseudo-Bernardus, *Carmen paraeneticum ad Rainaldum* (PL 184, col.1311A).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 5: De moralitate circa se et alium (fol.20va):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo i. **Quam plures aliena notant: sua crimina nunquam.**

Quamplures aliena notant, sua crimina numquam: / Albula non oculis est manifesta suis.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.206, ll.37-38).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 6: De naturali errore circa se et alium (fol.20vb):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo i. **Quam plures aliena notant: sua crimina nunquam.**

Quamplures aliena notant, sua crimina nunquam: / Albula non oculis est manifesta suis.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.206, ll.37-38).

Pars 2, Liber 1, Rubrica 4: De innocentia (fol.27ra):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 3. **Uir sapiens prodesse cupit nec ledere quemquam.**¹ / **Mitibus et gratis: nemo nocere solet.**²

1. Vir sapiens prodesse cupit nec ledere quemquam, / Parsque valens corpus non premit ulla suum.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.212, ll.167-168).

2. Mitibus et gratis nemo nocere potest.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.213, l.196).

Pars 2, Liber 1, Rubrica 5: De iniuria seu contumelia et offensione (fol.27va):

Bernardus de improbatione vitiorum capitulo 3. **Sepe nocuus obest sibi: non cui credit obesse.**

Sepe nocivus obest sibi, non cui credit obesse; / Sepe sagittantem falsa sagitta ferit.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.212, ll.157-158).

Pars 2, Liber 2, Rubrica 1: De veritate et falsitate et mendacio (fol.31va):

Bernardus libro de improbatione vitiorum: capitulo i. **Nil docto mendace potest truculentius esse.**

Nil docto mendace potest truculencius esse, / Non decet immitem pellis ovina lupum.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.206, ll.29-30).

Pars 2, Liber 2, Rubrica 7: De conuersatione conspectu societate et solitudine (fol.39va):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 5. **Tristis abhorretur: nec socialis erit.**

Tristis abhorretur nec socialis erit.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.219, l.330).

Pars 3, Liber 1, Rubrica 11: De coniectura morum per verba (fol.63va):

Bernardus libri de improbatione vitiorum capitulo 5. **Ex feda teste fetidus exit odor.**

Ex feda testa fetidus exit odor.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.219, l.308).

Pars 3, Liber 2, Rubrica 5: De preeligibilibus (n.p. 4ra):

Bernardus de improbatione vitiorum capitulo i. **Non est pro lolio reicienda seges.**

Non est pro lolio reicienda seges.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.206, l.18).

Pars 3, Liber 5, Rubrica 2: De temperantia locutionis et oportuno sermone (fol.75rb):

Bernardus de improbatione viciorum capitulo i. **Uerba nocent aptis si non moderentur habenis.**¹ **Os quoque nec mutum: nec decet esse loquax.**²

1. Verba nocent, aptis si non moderentur habenis; / Turbat et armonicam dissona corda lyram.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.205, ll.9-10).

2. Os quoque nec mutum nec decet esse loquax.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.206, 1.22).

Pars 3, Liber 5, Rubrica 11: De vaniloquio et multiloquio (fol.77vb):

Bernardus in libro de probatione viciorum capitulo 3. **Gratus vir: lingua cuique placere solet.**

Gratus vir lingua cuique placere solet.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.213, l.192).

Pars 4, Liber 1, Rubrica 8: De modo celeritatis dilationis et more (fol.77vb):

Bernardus libro de improbatione viciorum capitulo 4. **Expectata ferunt valiturum semina fructum.**

Exspectata ferunt valiturum semina fructum, / Et sua vir paciens vota videbit ovans.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.217, ll.265-266).

Pars 4, Liber 2, Rubrica 14: De auaritia cupiditate pecunie (fol.95ra):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 6. **Pestis auaritie fragili viget in muliere.**

Pestis avaricie fragili viget in muliere.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.221, l.363).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 3: De humilitate: seu mititate superbia elatione et fastu (fol.98ra):

Bernardus libro de improbatione viciorum capitulo 2. **Firma solet virtus humilis seruare quietos / Non cadit in plana qui requiescit humo.**¹ Capitulo 3. **Mitibus et gratis nemo nocere potest.**² Capitulo 4. **Mitia pacificam pariunt precordia vitam.**³

1. Firma solet virtus humiles servare quietos: Non cadit, in plana qui requiescit humo.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.209, ll.91-92).

2. Mitibus et gratis nemo nocere potest.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.213, l.196).

3. Mitia pacificam pariunt precordia vitam, / Mitis nectareum parturit uva merum.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.214, ll.209-210).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 4: De arrogantia iactantia insolentia et vanagloria (fol.98rb):

Bernardus de improbatione vitiorum capitulo 2. **Uana superborum vacuat iactatio mentem.**

Vana superborum vacuat iactancia mentem, / Et tenuem pennam ventus abire facit.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.209, ll.89-90).

Pars 4, Liber 4, Rubrica 16: De saturitate crapula et ebrietate (fol.109ra):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 7. **Utilis est homini potu et esca brevis.**¹ / **Sobrietas homines absque dolore nutrit.**²

1. Utilis est homini potus et esca brevis.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.224, l.422).

2. Sobrietas homines absque dolore nutrit.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.226, l.458).

Pars 4, Liber 6, Rubrica 2: De viciis mulierum et reprobatione earum (fol.114vb):

Bernardus de improbatione vitiorum capitulo 6. **Pestis auaritie fragili viget in muliere.**

Pestis avaricie fragili viget in muliere, / Semper enim lignum siccius ignis amat.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.221, ll.363-364).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 1: De fortitudine animi (fol.117vb):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 6. **Non turbant aduersa pios nec prospera tollunt.**

Non turbant aduersa pios, non prospera tollunt; / Nec lauri foliis estas biempsque nocent.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.221, ll.361-362).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 2: De patientia et impatientia (fol.118va):

Bernardus de improbatione vitiorum capitulo 4. **Nobilis exuperat duras patientia linguas¹ / Nullius aduersi patiens furore mouetur² / Et expectata ferunt valituum semina fructum / Et sua vir patiens vota videbit ouans.³**

1. Nobilis exuperat diras paciencia linguas, / Et ferus a placida vincitur ignis aqua.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.216, ll.241-242).

2. Nullius aduersi patiens terrore mouetur, / Firmiter in saxo stat fabricata domus.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.216, ll.251-252).

3. Exspectata ferunt valituum semina fructum, / Et sua vir patiens vota videbit ouans.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.217, ll.265-266).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 3: De spernendis conuiciis et malis dictis (fol.118vb):

Bernardus libro de improbatione vitiorum capitulo 6. **Nobilis exuperat duras patientia linguas.**

Nobilis exuperat diras paciencia linguas, / Et ferus a placida vincitur ignis
aqua.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed.,
1973, p.216, ll.241-242).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 7: De mansuetudine ira et furore (fol.122rb):

Bernardus in libro de improbatione viciorum capitulo 4. **Te tua precipitant si non caueris ab ira.¹ / Sepius iratur placidus reticendo coartat.² / Mansuetudo fera flectit sine verbere mentem.³**

1. Te tua precipitat, tibi si non caveris, ira; / Precipites proprio sepe vigore cadunt.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.214, ll.205-206).

2. Sepius iratum placidus reticendo coartat, / Sepe graves fluctus andiora firma premit.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.214, ll.213-214).

3. Mansuetudo feram flectit sine verbere mentem, / Et rigidum membrum molle medela facit.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.215, ll.223-224).

Pars 5, Liber 3, Rubrica 1: De aduersitate et prosperitate (fol.137rb):

Bernardus libro de improbatione viciorum capitulo 6. **Non turbant aduersa pios: nec prospera tollunt.**

Non turbant aduersa pios, non prospera tollunt; / Nec lauri foliis estas biempsque nocent.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.221, ll.361-362).

Pars 5, Liber 3, Rubrica 6: De tristitia et merore (fol.140vb):

Bernardus libro de improbatione viciorum capitulo 5. **Crebris tristitiis annihilatur homo.**¹ / **Tristis abhorretur: nec socialis erit.**²

1. Crebris tristitiis annihilatur homo.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.219, l.328).

2. Tristis abhorretur nec socialis erit.

Iohannes Abbas, *Liber de septem viciis et septem virtutibus* (H.W. Klein ed., 1973, p.219, l.330).

Pars 5, Liber 4, Rubrica 1: De morali consideratione vite et mortis (fol.143rb):

Bernardus libro de improbatione viciorum capitulo 9. et finali. **Omnia que cernis vanarum gaudia rerum. / Umbra velut tenuis veloci fine recedunt.**

Omnia quae cernis uanarum gaudia rerum / umbra uelut tenuis ueloci fine recedunt.

Eugenius Toletanus, *Libellus carminum*, 2 (CCSL 114, P.F. Alberto, p.207, ll.3-4).

Pars 5, Liber 4, Rubrica 2: De vite breuitate et quantitate (fol.143va):

Bernardus in libro contemptus mundi. **Vita brevis: velut vmbra levis: sic annihilatur. / Sic vadit subitoque cadit distare putatur.**¹ Idem de improbatione viciorum capitulo 9. et finali. **Omnia que cernis vanarum gaudia rerum. / Umbra velut tenuis veloci fine recedunt.**²

1. Nam mors / non cessat te nocte dieque minari: vita brevis uelut umbra levis / sic annihilatur; sic vadit subitoque cadit dum stare putatur.

Hugo de Miromari, *Liber de hominis miseria, mundi et inferni contemptu (uersio brevis)*, 7.2 (CCCM 234, F. Wendling ed., p.195, ll.42-44).

2. Omnia quae cernis uanarum gaudia rerum / umbra uelut tenuis ueloci fine recedunt.

Eugenius Toletanus, *Libellus carminum*, 2 (CCSL 114, P.F. Alberto, p.207, ll.3-4).

Pars 5, Liber 4, Rubrica 3: De mortis naturalitate (fol.144ra-rb):

Bernardus in libro contemptus mundi. **Mors resecat mors omne necat quod carne creatur. / Magnificos premit et modicos cunctis dominatur. / Nobilium tenet imperium: nulli reueretur. / Tam ducibus quam principibus communis habetur. / Mors iuuenes rapit atque senes nulli miseretur.**¹ / **Sed quid plura loquar: nulli mors impia parcit. / Non euadit inops nec qui marsupia facit. / Non igitur cesses que bona sunt operari. / Nam mors non cessat tibi nocte dieque minari.**²

1. Mors resecat, mors ecce necat quod carne creatur, / Magnificos premit et modicos: cunctis dominatur, / Tam ducibus quam principibus communis habetur; / Nobilium tenet imperium, nullum reueretur. Mors iuuenes rapit atque senes, nulli miseretur.

Pseudo-Bernardus, *Carmen Paraeneticum ad Rainaldum* (PL 184, col.1308A).

2. Sed quid plura loquor? nulli mors improba parcit: / Non euadit inops nec qui marsupia facit. / Non igitur cesses ea quae bona sunt operari: Nam mors non cessat tibi nocte dieque minari.

Pseudo-Bernardus, *Carmen Paraeneticum ad Rainaldum* (PL 184, col.1308B).

Pars 5, Liber 4, Rubrica 10: De laudabiliter morientibus et laudabili mortuorum (fol.145vb):

Bernardus libro de improbatione viciorum capitulo 9. et finali. Id solum temet post mortem factum heabit: **Quod bene quod iuste quod recte** feceris ipse.

Voluntas ponitur, que debet esse in iudicio con- / stans, non uariabilis prece uel precio, amore uel odio; perpetua / ponitur, quia quod bene, quod iuste, quod recte diffinitum fuerit, / nulla animi leuitate seu ignauia retractetur.

Hugo de Miromari, *Liber de hominis miseria, mundi et inferni contemptu (uersio brevis)*, 5.6 (CCCM 234, F. Wendling ed., p.118, ll.411-14).